

Nr 75.

Av herr **Ström m. fl.**, angående viss lättnad i villkoren för erhållande av skeppar- eller styrmansbrev.

Enär det visat sig vara mycket svårt för dem, som önska utbilda sig till befäl vid svenska handelsflottan, att erhålla den för inträde i navigations-skolorna erforderliga sjötjänsten å segelfartyg, har Kungl. Maj:t till årets riksdag framlagt förslag om anslag för sådan praktisk utbildning av däcksbefäl. Förslaget innebär, att från handels- och sjöfartsfonden skall utgå liksom hitintills bidrag för denna utbildning, men bidraget beräknas stiga från 20,750 kronor, som användes 1929, till omkring 25,000 kronor. Dessutom begäres för budgetåret 1930/1931, att ett belopp på 25,000 kronor som extra anslag utgår för nämnda ändamål. Detta är en mycket kraftig höjning av anslaget till denna utbildning, men skola de nuvarande fordringarna för inträde vid navigationsskolorna bibehållas, är det nödvändigt, att staten träder till och lämnar understöd och detta måste ökas år från år i samma raska tempo som segelfartygen försvinna. Redan nu torde det vara klart, att inom en icke allt för långt avlägsen tidpunkt, segelfartygen i den svenska handelsflottan äro försvunna. Svårigheterna för en sjöman att erhålla hyra å segelfartyg torde klart framgå av följande uppgift å genom Göteborgs offentliga arbetsförmedling utmönstrat *däcksmanskap* under åren 1928—1929.

1928:

	Ångfartyg	Motorfartyg	Segel- och pråmfartyg	Summa
Båtsmän	62	28	—	90
Timmermän	89	39	1	129
Matroser	312	128	—	440
Lättmatroser	728	124	4	856
Jungmän	600	105	6	711
Summa	1,791	424	11	2,226

1929:

	Ångfartyg	Motorfartyg	Segel- och pråmfartyg	Summa
Båtsmän	61	38	2	101
Timmermän	84	34	1	119
Matroser	308	145	—	453
Lättmatroser	720	134	1	855
Jungmän	522	128	9	659
Summa	1,695	479	13	2,187

I sjöfartskretsar äro meningarna om behovet av segelfartygstjänsten för befälsutbildning mycket delade. De, som fasthålla vid, att den är nödvändig, motivera detta med, att på segelfartygen får varje man lära sig handla snabbt och på eget initiativ. I någon mån kan detta vara riktigt beträffande små fartyg med några få mans besättning. Men när det gäller stora segelfartyg med många mans besättning, gäller nog ungefär samma regler som på ång- och motorfartyg. Som ett andra skäl har anförts, att den ingående kännedom om segelfartygs manövrering, som erfordras för undvikande av ombordläggning vid manövrering i farvatten där sådana förekomma, svårigen kan förvärfvas på annat sätt än genom praktisk erfarenhet från tjänst å sådant fartyg. I och med segelfartygens försvinnande förminskas behovet, att av denna anledning fordra segelfartygstjänst. Men även om en sådan kännedom fortfarande är nödvändig för fartygsbefäl så torde slutsatsen, att denna endast kan förvärfvas genom tjänst ombord å segelfartyg, vara felaktig. De praktiska och teoretiska kunskaper, som förvärfvas av eleverna både genom ångfartygstjänsten och i navigationsskolorna, torde räcka till för att de skola kunna utföra denna navigering. Svårigheterna ifråga om sådan manövrering kan icke anses föreligga, när den förekommer i öppen sjö, utan det skulle i så fall vara i trängre farvatten, vid en anhopning av på kryssen liggande segelfartyg. Detta förekommer numera så sällan om ens någon gång, så att dylika fall kan utan vidare lämnas ur räkningen. Dessutom kan omnämnas, att även med slopande av bestämmelsen om sjö-tjänst å segelfartyg, äro de praktiska och teoretiska fordringar, som uppställas för styrmans- och sjökaptensexamen i Sverige, strängare än i de flesta andra länder. Med stöd av det ovan anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan förändring i förordningen av den 29 mars 1912 angående befäl å svenska handelsfartyg m. m., att de i para-

graferna 14, 15 och 16 uppställda fordringarna om tjänstgöring å segelfartyg utgå, och att i övrigt de ändringar i förordningen, som kunna föränledas av denna förändring, vidtagas.

Stockholm den 17 januari 1930.

Albin Ström.

Julius Hedvall.

C. W. O. Höglund,
Göteborg.
